

ВОДООХОРОННІ ЗОНИ ТА ПРИБЕРЕЖНІ ЗАХІСНІ СМУГИ.

Основні проблеми малих річок та численні згубні наслідки впливу людини на них відомі всім, небайдужим до природи. Звісна річ, ми не можемо повністю відмовитися від будь-якої діяльності у долинах річок, щоб уникнути негативного впливу на їх екосистему. Треба десь орати, сіяти, відпочивати. Проте, ми можемо намагатися зменшити шкідливий вплив і вести господарювання, дбайливо піклуючись про річку. Саме з такою метою були розроблені заходи щодо охорони вод.

Основним законодавчим актом, який регламентує використання, державне управління і контроль у галузі використання й охорони вод та відтворення водних ресурсів, є Водний кодекс України.

Для попередження забруднення річок, знищення рослин і тварин, що мешкають на берегах, а також для створення сприятливих умов для їхнього існування, з обох берегів річища на території долини встановлюються так звані **прибережні захисні смуги (ПЗС)** та **водоохоронні зони (ВЗ)**. Ці ділянки є природоохоронними територіями, господарська діяльність на яких має певні обмеження і регулюється Водним кодексом України. Розміри цих територій та характер господарювання в них регламентуються статтями 87-89 Водного кодексу.

Головна мета створення ВЗ та ПЗС - це попередження забруднення, замулення річок; створення природного біофільтра, що візьме на себе основні обсяги стічних вод з прилеглих господарсько-освоєних територій. З іншого боку, вони мають забезпечити прилеглі території від руйнівної дії води. І, нарешті, мають виконувати роль резерватів біорізноманіття водного та навколководного рослинного і тваринного світу, зберігаючи природний стан заплавної ландшафтів.

Буклет видано громадською організацією

"Таврійська заповідна допомога" в рамках проекту «Збереження малих річок Північного Приазов'я шляхом впровадження комплексу екологічних заходів».

Підтримка проекту здійснена **Wetlands International** через грант, наданий Міністерством сільського господарства, природоуправління та рибальства Нідерландів при науковій підтримці лабораторії іхтіології та загальної гідробіології МДПУ.

Наша адреса:

72312 м. Мелітополь, а/с 33

E-mail: melitopol@ukrpost.net

tzd@melitopol.net

ГО "Таврійська заповідна допомога"

Випуск четвертий

ВОДООХОРОННІ ЗОНИ І ПРИБРЕЖНІ ЗАХИСНІ СМУГИ

Згідно із статтею 87 Водного кодексу України:

"Для створення сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, знищення навколводних рослин і тварин, а також зменшення коливань стоку вздовж річок, морів та навколо озер, водосховищ і інших водойм встановлюються водоохоронні зони."

"...На території водоохоронних зон забороняється:

- 1) використання стійких та сильнодіючих пестицидів;
- 2) влаштування кладовищ, скотомогильників, звалищ, полів фільтрації;
- 3) скидання неочищених стічних вод, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), а також у потічки.

В окремих випадках у водоохоронній зоні може бути дозволено добування піску та гравію за межами земель водного фонду на сухій частині заплави, у праруслах річок за погодженням з державними органами охорони наколишнього природного середовища, водного господарства та геології..."

"...Зовнішні межі водоохоронних зон визначаються за спеціально розробленими проектами. Порядок визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режим ведення господарської діяльності в них встановлюються Кабінетом Міністрів України..."

Пересічно, ширина водоохоронних зон малих річок, у разі відсутності берегової ерозії, становить 0,25 км по обидва боки від водостоку. У випадку, коли водоохоронна зона має берегові схили (понад 5°), ширина водоохоронної смуги подвоюється.

"...Виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів зобов'язані доводити до відома населення, всіх зацікавлених організацій рішення щодо меж водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, а також водоохоронного режиму, який діє на цих територіях..."

"...Контроль за створенням водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, а також за додержанням режиму використання їх території здійснюється виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів і державними органами охорони навколишнього природного середовища..."

Згідно із статтею 88 Водного кодексу України

"прибережні захисні смуги встановлюються по обидва береги річок та навколо водойм уздовж урізу води (у межений період) шириною:
- для малих річок, струмків і потічків, а також ставків площею менше 3 га - 25 м.
Якщо крутизна схилів перевищує 3°, мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється..."

Згідно із статтею 89 Водного кодексу України:

"Прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм забороняється:

- 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво і городництво;
- 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив;
- 3) влаштування літніх таборів для худоби;
- 4) будівництво будь-яких споруд (окрім гідротехнічних, гідротермічних та лінійних), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;
- 5) миття і обслуговування транспортних засобів і техніки;
- 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо.

Об'єкти, що знаходяться в прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Непридатні до експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг".

